

H A B E R L E R

Cumhur Reisi İsmet İnönü Fakülte'de

Millî Şef, 19. 6. 1942 salı günü saat 11.30 da Fakültemizi şereflendirmişlerdir. Fakülte önünde Maarif Vekili Hasan-Âli Yücel ile Yüksek Öğretim Umum Müdürü Reşat Şemsettin Sirer ve Fakülte Dekanı Şevket Aziz Kansu tarafından karşılanmışlardır. Cumhur Reisi, Dekanlık odasında bir müddet dinlendikten sonra Alman Dili ve Edebiyatı Enstitüsünün sınavlarında bulunmuşlar ve elde edilen neticeden memnunluklarını bildirmişlerdir.

Bundan sonra İngiliz Dili ve Edebiyatı, Klâsik Filoloji, Arkeoloji Enstitülerinin mezuniyet imtihanlarında bulunarak profesör ve doçentlerden öğretim hakkında izahat aldıktan ve talebe ile konuştuktan sonra tekrar Dekanlık odasına gelerek Fakülte yayımı, talebe sayısı, mezunların alacakları ödevler hakkında izahat almışlar ve kıymetli direktifler vermişlerdir.

Ertesi gün 17 Haziran 1942 saat 10.30 da Fakülteye tekrar şeref veren Cumhur Reisi, Coğrafya, Felsefe, Hititoloji Enstitülerinin esas ve ara sınavlarında hazır bulunmuşlardır. Talebeye sualler sorduktan, profesör ve doçentlerden sınavlar ve talebenin durumu hakkında izahat aldıktan sonra Dekanlık odasında Türkiye'de bilim ve felsefenin gelişimi ve gayeleri ile Fakültenin çalışmaları ve gele-

cekteki durumu üzerinde durmuşlar ve yüksek direktifler vermişlerdir. Fakültenin şeref defterini imzalayan Cumhur Reisi Millî Şef İsmet İnönü içten gelen sevgi ve saygı gösterileri arasında saat 13 de Fakültemizden ayrılmışlardır.

Dördüncü Türk Dil Kurultayı

10 Ağustos 1942 pazartesi günü Ankara'da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde toplanan Dördüncü Türk Dil Kurultayı, dil devrimimiz tarihine başlıbaşına bir olay olarak geçecektir.

Çünkü Dördüncü Türk Dil Kurultayı, eski Kurultayların kararlarında dönülecek hiçbir nokta bulunmadığını belirtmek suretiyle dil devriminin şaşmaz amacını bir daha bildirerek tereddütleri ortadan kaldırmıştır.

* *

Kurultay'a yüksek himaye ve huzurlarıyla şeref veren Büyük Millî Şefimiz, yalnız bütün toplantılarda bulunmakla kalmadılar, komisyonların çalışmalarını da yakından gözönünde bulundurmak ve son günü, yurdun her yerinden gelmiş bulunan, altı yüzden artık dil adamını, Çankaya'da kendi köşklerinde onurlandırmak suretiyle de dil dâvasının önemine bunun ulusal varlığımızla olan sıkı ilgisine ve kutsallığına en belâgatli bir şekilde işaret buyurmuş oldular.

Kurultay, ilk günü Türk Dil Kurumu Başkanı Maarif Vekili Hasan-Âli Yücel'in dil devriminin önemini belirten ve on yıldanberi bu yolda atılmış olan adımlara işaret eden bir söyleviyle açıldı. Başkanlık divanı seçildikten sonra Kurum'un altı yıllık çalışmalarını anlatan rapor, Genel Sekreter İbrahim Necmi Dilmen tarafından okunmuş, bu çalışmaları incelemek üzere dördü bilimsel, üçü de yönetsel olmak üzere yedi komisyon seçilerek birinci genel toplantıya son verilmiştir.

Kurultay'ın seçtiği bilim komisyonlarından Lengüistik - Etimoloji komisyonu, Türk dilinin bugünkü diller takımından olduğunu, Hind - Avrupa dilleriyle kaynak birliğini, dilimizin eskiliğini, ana dil olarak tarihten önce ve tarih içinde oynadığı parlak rolleri belirtmek üzere Türk Dil Kurumunca yapılmış olan bütün araştırma ve yayınları " her türlü övgüye değer „ bulmuştur.

Lûgat - Filoloji komisyonu Kurum'un, dilimizin söz zenginliklerini lehçelerden, kitaplardan, halk ağzından toplayıp ortaya koymak yolundaki geniş ve önemli çalışmalarını övmüş; Lehçeler Lûgatının, Büyük Türk Kamusunun programını ve bunun ilk bir örneği olan " Tarama Sözlüğü „ nü uygun bulmuş; son cildi basılmakta bulunan " Halk Ağzından söz Derleme Dergisi „ nin ve endeksi hazırlanmakta olan Divanı Lûgat - it - Türk tercümesinin değerini belirtmiş ve en çok, yakında basıma verilecek olan " Türkçe Sözlüğü „ üzerinde durmuştur. Bugünün canlı konuş-

ma ve yazı dilinde kullanılan bütün sözleri, hangi dilden gelirse gelsin, koynuna alan ve dile yenden yeniye girmiş ve girmekte olan türkçe sözlerle yeni yapılan terimleri gösteren bu eser hakkında değerli düşünceler ileri süren komisyon, bu büyük işin başarılmış olmasından dolayı sevincini belirtmiştir.

Gramer - Sentaks komisyonu Orhun yazıtlarından yirminci asır türkçesine kadar bütün lehçelerin karşılaştırmalı gramerlerini ve bu yoldaki çalışmaları çok faydalı bulmuş ve dilimizin ana gramerinin hazırlanmasını da gerekli görmüştür.

Kurultay'ın bilim komisyonları arasında otuz kadar üyesiyle en önemli olanı Terim komisyonu idi. Burada birçok düşünceler karşılaşmış ve birçok görüşler çarpışmıştır. Sonunda komisyon, Dil Kurumu'nun bilim terimlerini türkçeleştirmek yolundaki çalışmalarını, bu çalışmaların dayandığı ilkeleri yerinde bulmuş ve " terimlerin türkçesini bulmak veya yapmak esastır „ kaidesini tekrarlamıştır.

Kurultay'ın ikinci genel toplantısı 13 Ağustos perşembe günü olmuş ve bu toplantıda bilimsel komisyonların raporları okunarak onaylanmıştır. Bu münasebetle birçok üyeler söz alarak en çok terim konusu üzerinde konuşmuşlardır.

Ertesi günkü toplantıda yönetsel komisyonların raporları okunup Kurum'un ana tüzüğü, çalışma programı ve bütçesi onaylanmış ve geçen yıllar hesaplarından Genel Merkez Kurulunun alınmasına da karar verildikten

sonra gelecek Kurultay'a kadar Türk Dil Kurumu'nun Genel Merkez Kurulunu teşkil edecek olan üyelerin seçimine geçilmiş ve Genel Sekreterliğe Burdur Saylavı İbrahim Necmi Dilmen, Saymanlığa Kütahya Saylavı Besim Atalay, Üyeliklere Ahmet Cevat Emre, Fuat Köseraif, Prof. İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu, Maraş Saylavı Hasan Reşit Tankut, Konya Saylavı Naim Hâzım Onat, Gaziantep Saylavları Ömer Âsım Aksoy ve Dr. Mehmet Ali Ağakay, Rize Saylavı Kemaleddin Kamu ve Seyhan Saylavı Ahmet Kutsi Tecer seçilmişlerdir. Bundan sonra Kurultay, Başkanın " dil dâvamızın umumî karargâhı Türk Dil Kurumu'dur „ cümlesini ihtiva eden bir söyleviyle çalışmalarına son vermiştir.

Birinci Ankara Üniversitesi Haftası

Fakülte çalışmalarının neticelerini halka götürmek, onu Üniversite faaliyetinden faydalandırmak, aynı zamanda bu müessese mensuplarının yurt tetkiklerinde bulunmalarını sağlamak maksadiyle her yıl bir (Ankara Üniversitesi Haftası) tertip etmeyi düşünen Fakülte İdaresi bu çok faydalı işe Maarif Vekilliğinin tensibi üzerine bu yıldan başlamaya karar verdi. Üniversite haftasının ilki Kars'ta yapılacaktı. Bu maksatla sekizi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesinden ve ikisi Yüksek Ziraat Enstitüsünden olmak üzere 10 Profesör ve Doçentten teşekkül eden bir heyet Dekan Profesör Şevket Aziz Kansu'nun Başkanlığında olarak 18

temmuz cumartesi günü Ankara'dan Erzurum'a hareket etti. Faydalı müşahedeler ve görüşmelerle geçen bir tren yolculuğundan sonra 20 temmuz pazartesi sabahı Erzurum'a varıldı. Halkevinde kısa bir dinlenme çayından sonra önceden hazırlanmış bulunan otobüsle Kars'a gidildi. Kars'ın Sayın Valisi Hüdayi Karataban, Müstahkem Mevki Komutanı Sayın General Şahap Gürlerin ve Kars'ın Sayın Mebusu Cevat Dursunoğlu'nun ve Kars'taki vatandaşların kıymetli alâkaları ile aşağıdaki 7 günlük program hazırlandı. Konuşmalar Ordu Evi salonunda ve akşamları 20.30 da yapılacak, mümkün mertebe, iki konuşma birbirini takip edecekti:

22 Temmuz Çarşamba: Dekan Profesör Dr. Şevket Aziz Kansu. Mevzu: Haftanın açılması ve (Türk Vatanı ve cehit felsefesi)

23 Temmuz Perşembe: Profesör Remzi Oğuz Arık (Türk Tarihinin öğrettikleri). Profesör Dr. Nevzat Tüzdil (Hayvanlardan insanlara geçen paraziter hastalıklar).

24 Temmuz Cuma (Yeni Halk-evi binasında): 17.30 da Lozan Zaferi yıldönümünün kutlanması ve Profesör Enver Ziya Karal'ın Lozan hakkında bir konuşması.

25 Temmuz Cumartesi: Doçent Cemal Alagöz (Coğrafya bakımından yurt araştırmaları). Doçent Suut Kemal Yetkin (Edebiyatta Millî Benliğe dönüş).

26 Temmuz Pazar: Profesör Dr. Vamık Tayş (Türkiye Ziraatına genel bir bakış ve Türkiye Ziraatında Kars'ın yeri). Doçent Cevdet Perin (Namık Kemal ve Kars).

27 Temmuz Pazartesi: Doçent

Necati Akder (Millî Hayat ve Millî Felsefe) Doçent Dr. Tahsin Banguoğlu (Halk Edebiyatı) ve haftanın kapanışı.

28 Temmuz Salı: Misafirler şerefine Kars ve Asker gecesi.

Dekan Şevket Aziz Kansu Üniversite haftasını aşağıdaki söylevle açtı:

Aziz Vatandaşlarım,

Ankara'dan geliyoruz. Sizlere Türk İnkilabının kaynağından selâmlar ve sevgiler getiriyoruz. Büyük Millî Şefimizin de yüksek tasvibine iktiran eden ve kıymetli Maarif Vekilimiz Hasan-Âli Yücel in tensibi üzerine Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesiyle Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü hocalarından on kişilik bir heyet burada Kars'da Yurdu muzun bu güzel ve tarihî bölgesinde birinci Ankara Üniversitesi Haftasını açacaktır. İstanbul Üniversitesi tarafından bundan iki yıl önce başlanmış olan Üniversite Haftaları memleket ile bilim mensuplarının zaman zaman hesaplaşmaları demektir. Yani bizim Güzel Vatanın taşıyla, toprağıyla kucaklaşmamız, halkla, aydınlarla görüşmemiz, anlaşmamız demektir.

Bu haftaların faydaları büyüktür. Birbirimizi, Yurdu yakından tanıyacağız. Birbirimizi el ile tutup gözle göreceğiz. Kaynaşacağız.

Bizim haftamız bu yıl burada sizlerin aranızda, Kars'da açılıyor. Biz Kars'taki vatandaşlarımıza, aydınlarımıza, gençlerimize bildiklerimizi sunabilirsek, sizlere iş ve pratik alanında faydalı olabilirsek bahtiyar olacağız. Sizlerden de bir

çok şeyler öğreneceğimize emin bulunduğumuzdan bu bahtiyarlığımız bir kat daha artmaktadır.

Büyük Türk Ulusunun İstiklâl hücceti olan Lozan Zaferi yıldönümünü de Kars'ta sizlerle beraber kutlulamaktan ayrıca ve sonsuz bir bahtiyarlık duyuyoruz.

Sevgili vatandaşlar; Ankara Üniversitesi Haftasının açıldığını bildiriyor ve bütün Kars'lı yurtdaşlara sevgi ve saygılarımızı sunuyoruz.

Heyet geceleri büyük bir kalabalık önünde konuşmalarını yapmış gündüzleri de Karslılarla tanışıp görüşmüş, Kars'ın türlü müesseselerini ve bu arada Cilavuz köy Enstitüsünü, Kars Hayvan Borsasını, süt tozu fabrikasını gezmiştir. Sayın General Şahap Gürler'in lütfkâr yardımlarıyla Kars kalesini ziyaret etmiş, Kars civarında tetkik gezintileri yapmış ve Zehrap Malakan köyü ile Ağcalar Türk köyüne ve Arpaçay kaza merkezine gidilmiştir. Küçük bir gurup da Fakülte Antropoloji Enstitüsü asistanlarından Kılıç Kökten'in bulunduğu Azat köyü höyüğünü tetkik etmiş ve Mağaracık köyünde araştırmalar yapmıştır. (Azat Höyüğünde Bakır çağı ve Eti eserleri, Mağaracık köyü mağaralarının birinde de Bakır çağı eserleri bulunmuştur). Nihayet Heyetin Karstan ayrılmasından iki gün evvel bizzat Sayın General Gürler Heyeti Arpaçay kıyısındaki Ani harabelerine götürmüştür. Kars'ta çok sevilen ve heyetin faaliyetine en tabii bir şekilde karışmış olan Behçet Kemal Çağlar'ın himmetiyle tertip olunan Kars ve Asker gecesi Kars'ta ö-

nemli bir fikir hareketi uyandırmış olan haftanın parlak bir bitimi olmuştur. Gece Kars köylerinden getirilmiş olan Halk Şairleri güzel, nükteli, heyecanlı şiirlerini okumuşlar, kahraman erlerimiz Kars'ın türlü danslarını bu parlak gecede hazır bulunanlara göstermişlerdir. Sayın Vali, Belediye Reisi ve komutanlar ile burada vazife gören doktorlarımızın samimi ve neşeli ziyafetleriyle de heyeti Karslı'lara çok ısıdıran Ankara Üniversitesi Haftası Kars gecesi ile kapanmış ve heyet 29 Temmuz Çarşamba günü sabahı Kars'tan hareketle gece Erzurum'a varmış ve lisede misafir edilmiştir. Heyetin Erzurum'da geçirdiği iki gün de çok faydalı olmuş, Halkevinde 6 konferans verilmiş ve Erzurum'da Ankaralıları bağrına basmıştır. Sayın Cevat Dursunoğlu ve Erzurum tarihçisi Şerif Beygo'nun refakatiyle Erzurum'un tarihî âbideleri görülmüş ve Vilâyet Halkevi ile Belediye tarafından Heyete unutulmaz iyi kabul gösterilmiştir.

Heyet 31. 7. 1942 Cumartesi akşamı sayın Orgeneral Orbay ile Sayın Bayan Orbay'ın tertip buyurdıkları samimî garden partide hazır bulunduktan sonra tezahürlerle uğurlanarak Erzurum'dan hareket etmiş ve 3 Ağustos Pazartesi günü Ankara'ya dönmüştür. Bu ilk (Ankara Üniversitesi Haftası) Fakülte mensuplarıyla halkın bu şekilde de tanışmasının ümidin üstünde verimli olduğunu göstermiştir. Hepsi de yurt mevzuları üzerinde yapılmış olan konuşmalar dinleyiciler arasında büyük bir ilgi uyandırmış, heyet Kars ve Erzurum'dan birçok kıy-

metli bilgiler elde ederek dönmüştür. Dergimiz bu unutulmaz hafta münasebetiyle heyete Erzurum ve Kars'ta yüksek iltifatlarını esirgemyen büyüklerimize ve candan alâka gösteren halkımıza içten gelen şükranlarını sunmayı vazife bilir.

Ankara Üniversitesi haftasının konferansları pek yakında bir broşür halinde basılacaktır.

Gelecek yılın Ankara Üniversitesi Haftasının Van'da açılacağını kuvvetle sanmaktayız.

Galatyanın Olympos dağının keşfi için yapılan tetkik gezisi hakkında ilk rapor

Seyahatımız 1942 Haziranının 27 sinden 29 una kadar sürmüştür. Bu geziye Prof. Güterbock, Prof. Rohde ve ilmî yardımcı İhsan Bozkurt iştirak etmiştir.

Galatyanın Olympos dağı ilk çağ edebiyatında bilhassa Livius tarafından (Liv. 38.18 ilâ) mevzuu bahis edilmiştir.

Konsul Cn. Manlius Vulso'nun kumandası altında Romalılarla müttefik Galat kabileleri yani Tolistoboglar ve Kızılıрмаğın ötesinden gelen Trokmolar arasındaki savaş bu dağın üzerinde cereyan etmiştir. Konsul Gordion'daki karargâhından savaş yerine gelmiş, oradan da üç günlük bir yürüyüşle Ankaraya varmıştır. Demek ki aranan dağ Ankara'dan takriben 60 km. mesafede ve Gordion'dan (Yassı - Höyük) Ankara'ya giden yol üzerinde bulunmalıdır. Bugüne kadar dağı tespit etmek hususunda âlimler arasında mutabakat temin edilmemiştir. Kie-

pert haritasında Balkoyuncu civarında Assarlı Kaya, Olympus dağı olarak gösterilmiştir, fakat Assarlı Kayanın Ankaraya çok yakın olmasından başka tepesinin 10—15000 kişiyi barındıracak kadar vasi olmadığı gibi mntakanın hâkim bir dağı da değildir. Livius'un metninden Manlius'un Gordion'dan dağı silsilesine bir günde vardığı anlaşılabilir. Bu sebepten dolayı Gordion hafriyatçıları Gustav ve Alferd Körte Germeş dağı diye andıkları ve Türk haritalarında (1:800.000) Çile dağı olarak gösterilen dağın eski Olympus dağı olduğunu tahmin etmişlerdir. Fakat sıtmadan çok mustarip oldukları için tahminlerini teyit etmek imkânını bulamamışlardır. Filhakika Çile dağına Yassı Höyükten bir günde varılabilir. Dağın Ankara'dan kuş uçuşu mesafesi de takriben 60 km. dir.

İhsan Bozkurt Körte kardeşlerin bu mesele hakkındaki mütalâalarına vakıf olmadan önce Livius'u için için tetkik etmek suretile eski Olympus dağının Çile dağından başka bir dağı olmayacağı kanaatine varmıştır. Fakat elimizdeki hartalar meseleyi halletmeğe yetmediğinden yerinde tetkikler yapmak icap etti.

Seyahatımızın ilk günü dağ silsilesinin doğu kısmında Germeş köyüne hakim olan Germeş kalesine çıktık. Bu dağ üstünde sur döküntüleri olduğunu duymuştuk. Fakat bu surların Galatlardan kalmış olmadıklarını, her halde ilk çağdan değil fakat orta çağa ait bulduklarını tespit edebildik. Bununla beraber dağın zirvesi büyük bir insan kalabalığının istiyab edecek kadar geniş te değildir. Oradan dönüşte Bacı

köyüne vardık. Bu köyde ilk çağdan kalma bazı izler gördük; sonra Kiepert haritasında Kuyucak diye anılan yere geldik. Burada bir çeşmenin yanında Roma devrinden kalma bir mil taşı bulduk, fakat vakit geç olduğundan (saat 20 ye gelmişti) taşın üzerindeki yazıları okuyamadık, maamafih metin her halde neşredilmiştir.

Seyahatımızın ikinci günü Yağmurbaba köyünden dağ silsilesinin en yüksek zirvesine çıktık. Filhakika bu dağ Livius'un Olympus'u tavsifinde gösterilen bütün vasıflara maliktir.

1. Bütün mntakaya hâkim bir dağ olduğu göze çarpmaktadır.

2. Gordion'dan ve Ankaradan uzaklığı Livius'un yazdıklarına uymaktadır.

3. Dağın şimale bakan kısmı sarp, kayalıklı ve bu taraftan dağa çıkılması mümkün değildir, buda Livius'un söylediklerine uymaktadır.

4. Livius'un dediği gibi dağa çıkmak için en kolay yol cenup yoludur. Livius'un müşkül yol diye tarif ettiği şimali garbi yolunun mevcudiyetini her ne kadar tesbit edemedikse de köylüler böyle bir yolun mevcut olduğunu ve bu yolun Avşar köyünden geldiğini söylediler. Her halde cenubî şarkî istikametinde bir yolun mevcut olduğunu bizzat tesbit ettik. Bu da Livius'un metnine uymaktadır.

5. Dağ zirvesinin eteğinde kuzu pınarı ve Sarı sulu çeşmesi mevcuttur ki bunların bol miktarda suyu olduğuna bakılırsa büyük bir insan kalabalığının birkaç gün bu sudan istifade edip dağın tepesinde kalmaları mümkündür.

6. Eski zamanlarda da bu dağın önemli olduğu âşikârdır. Çünkü zirvesinde bir Roma parası buldu-muz gibi zirvenin eteğindeki düz-lükte de bir Yunan kitabesi mev-cuttur. (Bu kitabe her ne kadar Anderson tarafından (JHSXIX, 91 No. 72) neşredilmişse de şimdiki halde kısmen tahrip edilmiş ve top-rağa gömülmüş vaziyettedir. Bu gibi kıymetli eserlerin bu şekilde harap olmaları teessürü mucip bir hadisedir). Bundan başka bu düz-lükte Hacıdoğrul türbesi vardır ki bu türbenin ilk çağdan kalmış bir mabedin yerine ve kısmen bu ma-betten alınmış malzeme ile inşa edildiği muhtemeldir. Bilâhare bu türbede iki Yunan kitabesinin mev-cut olduğunu ve fakat toprağın altın-da gömülü bulunduğunu öğrendik.

Bütün bu deliller bizi Çile dağı nın en yüksek zirvesinin Olympus dağı olduğu kanaatına vardırırmaktadı. Galatların tahkimatından bir iz bu lamayışımız her ne kadar bir eksiklik ise de Galatların acele yüzün-den tam bir sur yapamadıkları ve bu yüzden ancak üstüste konulmuş muvakkat bir duvarla iktifa ettik-lerinden bunun zamanımıza kadar kalması beklenemez. Diğer taraftan Olympus dağı sadece dağın en yük-sek zirvesine verilmiş bir ad değil ihtimal ki bütün dağ silsilesinin adı idi. Böylece Galatların mevzuu ba-his tahkimatı belki de bir kaç saat içinde tamamile gezmemize imkân olmıyan dağın başka bir tarafında olması mümkündür.

Dönüşte bir höyükten geçtik, burada Prof. Güterbock Eti kera-miği buldu. Sonra Hacıdoğrul kö-yünde bir ahır duvarı inşasında

bilâhare kullanılan ve bu taşın Karahöyük yakınındaki bir mezar-lıktan getirildiği söylenen bir Yu-nan kitabesi bulduk. Bu kitabenin neşredilip edilmediğini henüz tespit edemedik.

Üçüncü gün Dua tepe veya Basri kalenin Olympus olup olma-dığını tespit etmek üzere bu mın-tıkaya gittik. Bu tepeleri gezdikten sonra Çile dağının Olympus dağı olduğu hakkındaki kanaatimiz daha çok kuvvetlendi. Basri kaleden Çile dağının bütün mıntıkaya hâ-kim olduğunu müşahade ettik.

Polatlı kaymakamı Bedri Özer-in büyük ilgisi ve misafirperverliği tetkiklerimizi çok kolaylaştırmıştır. Bu zat bize seyahatımızın bir kıs-mında refakat ettikten maada her hususta yardımdan geri kalmadı-ğından kendisine burada teşekkür ediyoruz.

Prof. ROHDE

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde İlmî Çalışmalar

19. 6. 942 tarihinden 29. 6. 942 tarihine kadar Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesinde aşağıda gösterilen dört doktora ve üç habilitasyon imtihanı yapılmıştır.

Antropoloji ve Etnoloji zümre-sinden İlmî Yardımcı Nermin Ayge.1. tezin konusu : *Türkler'de kan gu-ruplarının antropolojik karakterlerle ilgisi üzerinde bir araştırma* : Jüri Heyeti: Fakülte Dekanı, Antropo-loji ve Etnoloji Enstitüsü Profesörü Şevket Aziz Kansu, Yüksek Ziraat Enstitüsü Anatomi Profesörü Hilmi Dilgimen, Yüksek Ziraat Enstitüsü

Fizyoloji Profesörü Bedii Toktay. Nermin Aygen aynı zamanda Fakülteden doktor unvanını alan ilk bayandır.

Antropoloji ve Etnoloji zümresinden asistan Muine Atasayan; tezin konusu : *Türk saçları üzerinde ilk antropolojik araştırma*; Jüri Heyeti: Fakülte Dekanı ve Antropoloji ve Etnoloji Enstitüsü Profesörü Dr. Şevket Aziz Kansu, Yüksek Ziraat Enstitüsü Anatomi Profesörü Hilmi Dilgimen, Yüksek Ziraat Enstitüsü Histoloji ve Embriyoloji Profesörü Şemsi Kural.

Arkeoloji zümresinden ilmi yardımcı Tahsin Özgüç, tezinin konusu: *Ön Tarihte Anadolu İdealleri*; Jüri Heyeti Fakülte Arkeoloji Profesörü Remzi Oğuz Arık, Dekan Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu Fakülte Sumeroloji Profesörü Landsberger.

Yeni ve son zamanlar tarihi zümresinden ilmi yardımcı Halil İnalçık; tezinin konusu: *Tanzimat ve Bulgar meselesi*; Jüri Heyeti: Fakülte Tarih Profesörü Enver Ziya Karal, Tarih Doçenti Dr. Bekir Sıtkı Baykal, Dr. Şinasi Altundağ Dr. Akdes Nimet Kurat, Siyasal Bilgiler Okulu İktisat Öğretmeni Fazıl Hakkı Sur, Yüksek Ziraat Enstitüsü İktisat Doçenti Şeref Nuri İlkmen.

Doçentlik sınavını verenler:

Sosyoloji zümresinden Doçent Behice Boran; tezinin konusu: *Bir köy üzerinde sosyal yapı ve sosyal değişme tetkiki*; takrir: *Sosyoloji'de tekâmül konusu*; Jüri Heyeti: Fakülte Felsefe Profesörü Olivier Lacombe, Fakülte Sosyoloji Profesörü

Emin Erişirgil, Fakülte Dekanı Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu.

Felsefe zümresinden Doçent Necati Akder; tezin konusu: *Modern bir kültür buhranının ifadesi olarak bazı felsefe problemlerinin tetkikine giriş*; Takrir: *Mach'da Positivizma* Jüri Heyeti: Felsefe Enstitüsü Profesörü Olivier Lacombe, Fakülte Tarih Profesörü Enver Ziya Karal, Fakülte Dekanı Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu.

Felsefe zümresinden Nusret Hızır; tezin konusu: *Bünge tahliline ve bu tahlilin Condillac'ın tarih görüşüne tatbikine dair*; Takrir: *Buffon ve Lamarck*; Jüri Heyeti: Fakülte Felsefe Enstitüsü Profesörü Olivier Lacombe, Dekan Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu, Fakülte Tarih Profesörü Enver Ziya Karal.

Yine bu ders yılı sonunda Fakültenin Arkeoloji şubesinden 2, Lâtineden 1, yeni ve son zamanlar tarihinden 3, Orta Zaman tarihinden 2, Eski zaman tarihinden 1, Coğrafyadan 2, Alman dili ve edebiyatından 1, İngiliz dili ve edebiyatından 3, Fransız dili ve edebiyatından 2, Hungarolojiden 1, Hindolojiden 1, Farsçadan 1, Klâsik Filolojiden 1 olmak üzere 20 talebe lisans yaparak Fakülteden mezun olmuşlardır.

Fakültemizde kütüphanecilik kursu:

Geçen ders yılı içinde Fakültemizde bir de kütüphanecilik kursu açılmıştır. Kurs, geçen yıl içinde bir sömestr devam etmiştir. İkinci sömestr 1942-43 ders yılının açıl-

masiyle beraber başlayacak ve ilk mezunlarını kış s0mestri tatilinin başladığı g0nlerde verecektir. İki s0mestrlık devrelerin bundan sonra da devamı ve memleketimizin muhtaç olduğu elemanların burada devamlı surette yetiştirilmesi d0ř0n0lmektedir.

Kurs, Maarif Vekilliği Neşriyat M0d0r0 Adnan 0t0ken tarafından idare edilmiştir. Ders programına k0t0phanelerimizde çalışacak olanların bilmeleri l0zım gelen nazari kısımlar ve bu arada k0t0phanecilik tarihi, tasnif ve katalog v0cude getirme metotları, k0t0phane idaresi, umumı ve hususı bibliyografya bilgileri konulduğu gibi bilhassa pratik çalışmalar için l0zumlu olan bilgilere 0nem verilmiştir.

Kursun ilk devresi sona erdikten sonra yapılacak sınavda muvaffakiyet g0sterenlere kursa devam ettiklerine ve imtihanda başarı g0sterdiklerine dair bir sertifika verilecek ve bu vesikayı elde edenlere k0t0phanelerimizde tercihan iş verilmesi hususu temin olunacaktır.

Kursun ilk devresine Fak0lte ilmi yardımcılardan, asistanlarından, talebesinden, Fak0lte ve y0ksek okullarla vek0letler k0t0phane memurlarından 50 den ziyade talebe devam etmiştir. Kursta pratik çalışmalara bilhassa ehemmiyet verilmektedir.

Memleketimizde modern ve ilmi manada k0t0phaneciliğin teess0s0 ve bu işin bir meslek haline getirilmesi d0ř0n0ld0đ0 řu sıralarda k0t0phanecilik kursu, yetiştireceği ilk elemanlarla bu tasavvurların kısmen olsun tahakkukuna imk0n verecektir.

Kursun ders programı esas olarak 0 b0l0me ayrılmıştır :

- 1— K0t0phanecilik,
- 2— Bibliyografya ve metodik çalışma usulleri,
- 3— Kitabın ve matbaacılığın tarihi,
- 4— Pratik alışma.

Nazari kısımların tafsil0tl0 programı şudur :

K0t0phanecilik

K0t0phanelerin tarihi.
K0t0phane hakkında umumı bilgi.

K0t0phane binalarının hususiyetleri.

K0t0phanecilerin yetiştirilmesi.
Meşhur Avrupa ve Amerika k0t0phaneleri ve bunların teşkil0ti hakkında genel bilgiler.

Avrupa k0t0phaneleri arasında milletler arası teşkil0t.

T0rkiye k0t0phaneleri.
K0t0phaneye kitap seçmek ve bunları temin usulleri.

Tasnif metodları ve kataloglar.
Muhtelif tasnif sistemleri.

Hususı k0t0phanelerin tasnifi.
Fiş çıkarılması ve bunların alfabetik, sistematik, kronolojik tasnifleri.

Schlagwort'lara g0re tasnif.
K0t0phanelerin idaresi.

K0t0phanelerden istifade.
K0t0phanelerde eserlerin aranması için pratik usuller.

Bibliyografya ve metodik çalışma usulleri

Nazari Kısım :

Bibliyografya hakkında umumı bilgiler.

Bibliyografyalardan ilmi çalışmada istifade.

Bibliyografyaların ve umumî eserlerin tanıtılması:

Bibliyografya nazariyatına ait eserler ve bibliyografyaların bibliyografyaları.

Mühim genel bibliyografyalar (Alman, Fransız, İngiliz ve Amerikan millî bibliyografyaları). (Bizzat eserler üzerinde tatbikat).

Periyodik eserlere ait enternasyonal bibliyografyalar.

Büyük dünya kütüphanelerinin matbu katalogları (umumî enternasyonal bibliyografya mahiyetinde olanlar: British Museum ve Bibliothèque Nationale kataloglarıyla Deutscher Gesamtkatalog).

Muhtelif ilim zümrelerine ait meşhur enternasyonal bibliyografyaların tanıtılması ve bunlardan istifade usulleri.

Türkiye'de ve şark memleketlerinde bibliyografya.

Şark ve garp yazmalarına, Inkunabellere ait mühim millî ve enternasyonal bibliyografyalar, kütüphane katalogları.

İlmî çalışmalar için lüzumlu genel mahiyetteki eserlerin, genel ve özel ansiklopedilerin tanıtılması, bunların hususiyetleri.

Metodik çalışma usulleri:

Not tutma ve hulâsa çıkarma. Notların ve hulâsaların tasnifi.

Meslekî çalışmaya esas teşkil edecek eserler, makaleler ve mecmualarla tutulan notların ve çıkarılan hulâsaların bir arada tasnifi.

Hususî kütüphaneler için basit tasnif tarzları.

Eserler için muhtelif tip indeks tertibi.

Kitabın ve matbaacılığın tarihi

Kitabın tarihi

Matbaacılığın tarihi

Avrupa'da ve bizde ilk matbaalar. İlk basılan eserler.

Bu eserlerin hususiyetleri.

Matbaanın ve matbaacılığın inkişafı.

Bugünkü matbaalar.

Fakültede kurs talebesinin istifadesi için bir de hususî kütüphane kurulmasına başlanılmıştır. Bu kütüphanede kütüphaneciliğe ait muhtelif dillerde yazılmış ana eserler, matbu kütüphane katalogları, millî ve enternasyonal bibliyografyalar, kütüphaneciliğe ait dergiler bulundurulacaktır.